

momentum
wheels for humanity

Новації та зміни в законодавстві з питань інвалідності

(ухвалені акти та оприлюднені новини
протягом лютого-березня 2026 року)

18 березня 2026 року
м. Київ

Ініціативи Президента України

Президент домовився з Прем'єр-міністеркою Юлією Свириденко, першим віцепрем'єром Денисом Шмигалем і міністрами Олексієм Соболєвим і Денисом Улютіним підготувати кілька програм підтримки для українців.

Мінсоцполітики має підготувати на квітень програму спеціальної доплати для українських пенсіонерів і тих груп, які отримують соціальну допомогу. Доплату обсягом 1500 гривень отримають щонайменше 13 мільйонів українців. Кошти мають надійти людям без будь-якої бюрократії та будуть нараховані автоматично саме тим, чий рівень доходів означає, що підтримка потрібна.

Міністерство економіки та енергетики України має підготувати програму підтримки для тих, хто зараз відчувають особливий тиск через дестабілізацію паливного ринку внаслідок ситуації навколо Ірану та скорочення постачання нафти на світовий ринок. Програма працюватиме через систему кешбеку, дозволяючи компенсувати частину витрат на пальне.

Закон України «Про ратифікацію Фінансової угоди «Цифрові служби реагування на надзвичайні ситуації в Україні (Проєкт «Впровадження системи екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112 з урахуванням потреб осіб з інвалідністю»)»

Ініціатива Президента України

Верховна Рада України 12.03.2026 прийняла Закон, який передбачає ратифікацію Фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком щодо впровадження сучасної системи екстреного реагування 112. Відповідний законопроект (реєстр № 0364 від 03.02.2026) був поданий Президентом України.

Йдеться про залучення 40 мільйонів євро кредитних коштів для модернізації цифрової інфраструктури реагування на надзвичайні ситуації.

В контексті прав людей з інвалідністю ця ініціатива **має потенціал стати інструментом реальної інклюзії** — за умови належної імплементації стандартів доступності. Ратифікація угоди відкриває можливість системного оновлення каналів зв'язку, інтеграції відео- та текстових сервісів, а також впровадження спеціалізованих рішень для людей з порушеннями слуху, мовлення чи мобільності.

Фактична робота Служби 112

За офіційними даними МВС, за останні 2,5 роки служба 112 вже опрацювала понад 10,5 мільйонів викликів.

Понад 43 тисячі звернень було здійснено із застосуванням жестової мови. Це свідчить про реальний запит на інклюзивні канали комунікації.

Крім можливості зв'язатися зі службою 112 телефоном, існує застосунок «112 Ukraine».

Застосунок «112 Ukraine» дає змогу звернутися до екстрених служб навіть за відсутності мобільного покриття – через Wi-Fi. Це особливо актуально в умовах воєнних загроз, перебування в укриттях чи зоні бойових дій.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питань проведення евакуації, розміщення та життєзабезпечення евакуйованого населення, забезпечення захисту дітей, які перебувають у населених пунктах, розташованих на територіях активних та можливих воєнних (бойових) дій»

Акти та проєкти актів Верховної Ради України

Парламент 10.02.2026 прийняв Закон № 4779-ІХ, який фіксує повноваження держави та військових адміністрацій в частині деяких питань, пов'язаних із проведенням обов'язкової евакуації. Документ також визначає обов'язки батьків виконувати рішення про евакуацію, щоб реально захистити життя і безпеку дітей у районах бойових дій.

Закон передбачає:

- не тільки загальну обов'язкову евакуацію, але й часткову для окремих категорій населення, які за віком чи станом здоров'я не здатні самостійно вжити заходів щодо збереження свого життя або здоров'я, включно з дітьми, людьми з інвалідністю, людьми похилого віку та іншими категоріями населення, за рішенням обласних, Київської міської державних адміністрацій (військових адміністрацій у разі їх утворення);
- можливість відібрання дитини без позбавлення батьківських прав під час примусової евакуації.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків, формування фонду захисних споруд цивільного захисту, створення класів та центрів безпеки»

Акти та проекти актів Верховної Ради України

Парламент 10.02.2026 прийняв Закон № 4778-IX, який посилює роль громад і органів влади, запроваджує мережу центрів безпеки, інтегрує планування укриттів у містобудівну документацію. Також він передбачає цифровізацію обліку аварійно-рятувальних і пожежно-рятувальних підрозділів.

Водночас Закон передбачає норми не «безбар'єрною» мовою, зокрема, передбачає, що проектні рішення розділу інженернотехнічних заходів цивільного захисту мають забезпечувати дотримання вимог доступності для людей з **обмеженими фізичними можливостями**.

Крім того, в змінах до статті 18 Кодексу цивільного захисту України словосполучення «осіб з порушеннями зору та слуху» замінюється словосполученням «осіб з **вадами** зору та слуху».

Закон України «Про основні засади житлової політики»

Закон встановлює нові засади державної житлової політики та фактично замінює застарілу систему, яка діяла на підставі Житлового кодексу 1983 року.

Документ передбачає перехід від радянської моделі розподілу житла через квартирні черги до сучасних механізмів забезпечення житлом, зокрема соціального житла, оренди, оренди з викупом, доступного житла та фінансової підтримки.

Законом запроваджується електронний облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов, створюються нові житлові фонди та оператори соціального і доступного житла, а також встановлюється, що житлова політика має бути спрямована на довгострокове забезпечення доступності житла та раціональне використання житлового фонду.

Водночас закон передбачає поступовий перехід від старої системи, зі збереженням даних про людей, які вже перебувають на житловому обліку, але із застосуванням нових механізмів забезпечення житлом.

**Акти та
проекти
актів
Верховної
Ради
України**

Проект Закону України «Про внесення змін до статті 26 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо усунення обмежень у реалізації права військовослужбовців на звільнення з військової служби у зв'язку з вихованням дитини з інвалідністю віком до 18 років» (реєстр. № 15057 від 09.03.2026)

**Акти та
проекти
актів
Верховної
Ради
України**

Проектом Закону пропонується відновлення справедливого підходу та повернення батькам неповнолітніх дітей з інвалідністю права на звільнення з військової служби без додаткових обмежувальних умов.

Довідково: До 18 травня 2024 р. наявність у військовослужбовця дитини з інвалідністю була самостійною підставою для звільнення зі служби. Однак після внесення змін до законодавства була додана умова — «у разі відсутності інших осіб, які зобов'язані її виховувати», що на практиці зробило звільнення майже неможливим, оскільки обов'язок виховання дитини покладається на обох батьків.

Крім того, одночасно було скасовано можливість звільнення у зв'язку з необхідністю здійснення постійного догляду за власною дитиною, що ще більше ускладнило становище родин, які виховують дітей з інвалідністю.

Проект Закону України «Про внесення змін до статті 6 Закону України "Про гуманітарну допомогу" щодо підвищення доступності спеціалізованого транспорту для осіб з інвалідністю» (реєстр. № 15051 від 25.02.2026)

Законопроект передбачає внесення змін до статті 6 Закону України «Про гуманітарну допомогу» з метою підвищення доступності спеціалізованого транспорту для людей з інвалідністю.

Документ пропонує зняти чинні обмеження щодо віку автомобілів (не більше 8 років) та об'єму двигуна (до 1800 куб. см) для транспортних засобів спеціального призначення, що ввозяться в Україну як гуманітарна допомога для подальшої передачі людям з інвалідністю.

Передбачається дозволити ввезення таких автомобілів з об'ємом двигуна до 3000 куб. см та без застосування обмеження щодо строку експлуатації, оскільки спеціалізовані транспортні засоби, обладнані підйомниками, платформами або ручним керуванням, часто мають більший об'єм двигуна і є значно дорожчими, тому їх придбання новими є недоступним для більшості людей з інвалідністю.

Прийняття законопроекту має на меті покращити мобільність, самостійність та якість життя людей з інвалідністю без додаткових витрат з державного бюджету.

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання базової соціальної допомоги» (реєстр. № 14051 від 18.09.2025)

Верховна Рада України 10.03.2026 **не підтримала** запропонований Урядом законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо надання базової соціальної допомоги.

Акти та проекти актів Верховної Ради України

Зокрема, пропозицію Голови Верховної Ради Руслана Стефанчука ухвалити за основу проект закону [№14051](#) підтримали 193 народні депутати. Пропозицію направити документ на повторне перше читання підтримали 200 парламентаріїв, а за повернення законопроекту на доопрацювання суб'єкту законодавчої ініціативи проголосували 214 депутатів. У підсумку законопроект було відхилено.

Водночас залишається діяти постанова Уряду від 25 березня 2025 р. № 371 «Деякі питання реалізації експериментального проекту щодо надання базової соціальної допомоги».

Результати засідання Комітету ВРУ з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів від 18.03.2026

Попередній розгляд:

1. Щодо доцільності включення до порядку денного сесії проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо захисту зайнятості та самозайнятості у сфері малого підприємництва (реєстр. № 15035, н.д. Третьякова Г.М., Безугла М.В., Остапенко А.Д. та інші).
2. Щодо доцільності включення до порядку денного сесії проектів: Кодексу України про захист державності, незалежності та статус захисників держави (реєстр. № 14265, Кабінет Міністрів України).
3. Кодексу України про захист державності, незалежності та статус захисників держави (реєстр. № 14265-1, н.д. Третьякова Г.М., Циба Т.В. та інші).
4. Кодексу України про державну ветеранську політику (доопрацьований Комітетом).

Підготовка до другого читання: Проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю» щодо формування комплексної державної підтримки та підвищення соціальних гарантій для сімей з людьми з інвалідністю (реєстр. № 14191).

Урядові рішення

25.02.2026 — Розпорядження Кабінету Міністрів України № 182-р

«Про схвалення Дорожньої карти реформування системи протезування та затвердження плану заходів з її реалізації на 2026 рік»

**Акти та
проєкти
актів
Кабінету
Міністрів
України**

Документ схвалює план заходів щодо реформування системи протезування, ортезування та забезпечення допоміжними засобами реабілітації, що безпосередньо стосується людей з інвалідністю.

Передбачено впровадження мультидисциплінарної оцінки якості протезування, супровід людини після отримання протезу, посилення контролю за наданням послуг, а також цифровізацію процесів забезпечення допоміжними засобами реабілітації та виплати компенсацій.

План заходів спрямований на підвищення якості реабілітації, соціальної адаптації та повернення людей з інвалідністю до активного життя.

Урядові рішення

25.02.2026 — Постанова Кабінету Міністрів України № 236

«Про індексацію пенсійних і страхових виплат та додаткові заходи щодо підвищення рівня соціального захисту найбільш вразливих верств населення у 2026 році»

**Акти та
проекти
актів
Кабінету
Міністрів
України**

Постановою передбачено проведення з 01 березня 2026 р. індексації пенсій та страхових виплат із застосуванням коефіцієнта підвищення 1,121, що поширюється, зокрема, на людей з інвалідністю, які отримують пенсії по інвалідності, пенсії у зв'язку з втратою годувальника, а також інші види пенсійних і страхових виплат.

Документ передбачає автоматичний перерахунок пенсій, встановлення мінімальних розмірів підвищення та додаткові заходи соціального захисту для найбільш вразливих категорій населення.

Урядові рішення

25.02.2026 — Постанова Кабінету Міністрів України № 268

«Про затвердження Порядку обчислення середньомісячної заробітної плати (винагороди) для розрахунку внеску на підтримку працевлаштування осіб з інвалідністю»

Акти та
проєкти
актів
Кабінету
Міністрів
України

Документ затверджує порядок визначення середньомісячної заробітної плати, яка використовується для обчислення внеску, що сплачують роботодавці в разі невиконання нормативу робочих місць для людей з інвалідністю.

Постанова є складовою нової системи забезпечення зайнятості людей з інвалідністю, яка передбачає або фактичне працевлаштування таких людей, або сплату внеску до Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю для фінансування заходів їх підтримки.

Урядові рішення

02.03.2026 — Постанова Кабінету Міністрів України № 281

[«Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо розвитку системи соціальних послуг та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України»](#)

Акти та
проекти
актів
Кабінету
Міністрів
України

Постановою внесено зміни до нормативних актів, що регулюють порядок надання соціальних послуг, які безпосередньо застосовуються до людей з інвалідністю як однієї з основних категорій отримувачів таких послуг.

Документ спрямований на приведення процедур призначення соціальних послуг у відповідність до Закону України «Про соціальні послуги», удосконалення оцінювання індивідуальних потреб, ведення випадку та забезпечення більш адресної підтримки людей з інвалідністю та їхніх сімей.

Урядові рішення

04.03.2026 — Постанова Кабінету Міністрів України № 284

«Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо підтримки окремих категорій осіб для проходження зимового періоду 2025/26 року»

**Акти та
проєкти
актів
Кабінету
Міністрів
України**

Постанова передбачає внесення змін до порядків використання бюджетних коштів для надання соціальної підтримки окремим категоріям населення, зокрема дітям з інвалідністю, які виховуються у прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу.

Документом передбачено можливість виплати в 2026 році одноразової грошової допомоги для проходження зимового періоду 2025/26 року, у тому числі у випадках, коли така допомога була призначена раніше, але не виплачена у 2025 році. Зміни спрямовані на забезпечення додаткової соціальної підтримки сімей, які виховують дітей з інвалідністю, та людей, що перебувають у складних життєвих обставинах.

Урядові рішення

04.03.2026 — Постанова Кабінету Міністрів України № 304

«Про внесення до деяких постанов Кабінету Міністрів України змін щодо використання коштів з рахунка для надання гуманітарної та іншої допомоги цивільному населенню в умовах воєнного стану в Україні»

Постанова передбачає внесення змін до порядків використання коштів, що надходять на рахунок для надання гуманітарної та іншої допомоги, зокрема для фінансування заходів соціального захисту та підтримки вразливих категорій населення, включно з людьми з інвалідністю.

Змінами уточнюється можливість спрямування таких коштів на забезпечення соціальних потреб, відновлення, реабілітацію, придбання необхідних засобів та надання допомоги людям, які постраждали внаслідок воєнних дій, що має забезпечити більш оперативне та цільове використання ресурсів для підтримки людей з інвалідністю та інших вразливих груп.

**Акти та
проекти
актів
Кабінету
Міністрів
України**

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

Цей матеріал став можливим завдяки щедрій підтримці, наданій Урядом Сполучених Штатів Америки. Зміст є відповідальністю Моментум Вілз фор Хьюменіті й не обов'язково відображає погляди Уряду Сполучених Штатів Америки.